

BIBLIOTEKA

854
235

PREÇ ZOGAJ
qielli i
gjithkujt

POEZI

85H-1
1785

PREÇ ZOGAJ

*qielli
i gjithkujt*

- POEZI -

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

Redaktor

ILIRIAN ZHUPA

Piktor

XHILDA PALOKA

Recensues

Bujar Skëndaj

PA CAK

Sot bie shi.
Magjistrat e përrallave hapin fletët dhe ikin,
Edhe unë iki sipër metaforave.

U mërzit lumturia këndeje enigmave,
Tani e ngriti figurativisht spirancën.
Kam vizione nga Homeri, mbreti ynë demokrat,
Për t'u ngjitur pa cak.

Ç'hapësirë e rrafshhtë, e pandashme,
Limane qiellore me emrin Nëna Jote,
Shpirtra shëtitës në qiell të gjithkujt,
Pasqyrë që s'pasqyron, por i mton tokës
Fytyrën e vet. . .

Në shkrepat e Velës do ta pres shpirtin tim,
Endacakun që mbledh andej-këndeje figura.

shkurt 1990

MËNGJES — SHEMBËLLIM

Mëngjes, pasqyrë e madhe prej drite, prej
dielli —
Ku është vallë këtë minutë bota reale,
Ku është pema e vërtetë, toka e vërtetë?

Sepse më duket imazh gjithçka këtë minutë,
Edhe unë jam imazh
I atij që u zgjua
Dhe po shkon të dorëzohet.

Vegullimi kalon...
Menjëherë i hap krahët
Dhe asgjë s'më largohet.

ÇASTI I RREZIKSHËM

Çasti i rrezikshëm
Si top rrokulliset
Rrugëve të fatit.

Mbushur stih,
Etjeshpërthyes,
Me sytë e verbër
Na josh ta shkelim.

E nanuririm,
E përkëdhelim...

Oh, ç'fjalë të ëmbla për bukën thatë
Për rrenat pompoze, oh ç'heshtje e gjatë.
Ç'kujdes në të ecur dhe... nuk na shtyp
C'fuqi për të qeshur, shembullore për vitrina,
Jo, jo, nuk them
Pse dhëmbët më ranë,
Pse gishtat m'u paknë

E kërcet m'u thanë
Se dua të rroj sot e pastaj
Dhe rroj pa faj.

Mbushur stih,
Etjeshpërthyes,
Çasti i rrezikshëm
Mbetet prapa...
E shkëputur dritet
Si fushë e minuar.

IKJE

Kur zogu prijës i vjeshtës klithi,
Shpirti im rrahu flatrat në xhama: *Me 70 jorë*
Ikim nga plazhi, o shoqe, o motër.
Deti po derdhet në telepatinë
Për zbrazje librash, muzesh, urnash,
Gjërat s'durojnë më të thuhën.

Në ashtin e heshtjeve
po ngulen
si thika vetimat!

Skicohen heronjtë
Qysh më parë të plagosur.

Shtator, 1988

APOLOGJI

Për pak arrita qiellin, qiellin e poetit,
Kur isha djalë i ri me flatra në gji,
Kushedi sa lajme do t'u sillja, por
M'u desh të zbres atbotë se prejardhje —
Tunel i gjatë, ndriçuar zbehtë me eshtra të
holla,
Për fat e për dreq babagjyshat kishin ngrënë
barishte

Dhe unë sërish
U nisa t'arrij qiellin.

Nuk ishte e lehtë të fluturoje gjallë,
Qysh ditën e parë nëna ime e gjorë
Me lot e mbushi djepin ku linda.

Për pak arrita qiellin, por ah lotët e saj!
Për pak e arrij qiellin, por ah ky tren i vjetër
Më ngujon me orë nën portale që pikojnë
Trishtim qesëndinë e avujve të verës.
Kur do të nisemi? Kur do të mbërrijmë?

Asgjë nuk dihet saktë prej këtu.
Kam probleme me trupin.
Ç'barrë ta shpie andej-këndeje,
Ç'barrë ta ushqej —
Kam probleme me shpirtin:
E tanishmja zëvendëson pikërisht të

pastajmen,
Të qarat e fëmijëve më ngulen xhepave, *Mevoja*
Një trëndafil që vyshket
M'i bën me faj mendimet,
Mallkimi i lashtë rro të rrosh
Rrëshqet në trase duke qeshur...
Po unë do ta arrij, do ta arrij qiellin
Makar atë çast kur të shtyp hijen time.

dhjetor, 1989

FANTAZI PËR PRINDËR KANAKARË

Poterë përnatë në oborr
Me djalin s'merrem vesh.
Kam frikë se do të bëhet hor,
T'i marrë jeta keq.

I them hyjmë brenda, shpirt,
Përgjigjet: Hyjmë jashtë!
Ky rebelim me ligjësitë
Më shpon si gjemb në rrashtë.

Mistrec i vogël, a e di:
Hapësira dÿer s'ka!
Dhe ku s'ka dÿer s'ka se si
Të hysh, or budalla!

Ai rudh ballin me inat,
Dhe sytë i ndizen zjarr
Dhe vuan që nuk ka takat
Ta hedhë atin në varr.

Natyra ku nuk hyn, por del
Gabimi im i vjetër!
Betuar është ky teveqel
Të jetë tjetër, tjetër.

I them përralla, zë e qan,
Sheqerkat hedh në shesh.
E tremb me ujq dhe me djaj,
E tremb me mjekë dhe qesh.

Keq e ka punën ky fëmijë!
Do zënë nga fillimi
Me thupër e pedagogji
T'i ikë rebelimi

Përndryshe kartërat m'i nxiu;
I mjeri unë, i mjeri!
Më kapërdiu faqeziu,
S'do marr më fletë nderi.

Po kur t'i dalin brirë pastaj
Bastardit kokëshkëmb,
Do përfundojë në një skaj
Pa brirë dhe pa dhëmbë,

Dhe para se t'i dalë shpirti
Do hapë sytë e ligj:
Baba, gëzimi yt më lindi,
Po faji yt më vdiq!

Edukatorë, shpejt vini dorë!
Ta zëmë nga fillimi,
Me thupër e pedagogji,
T'i ikë rebelimi!

mars, 1989

ISHTE MAJ, MAJ I MADH

Vegim kam qenë unë,
E vërtetë rrezja e diellit,
Te muret mbi qytet
Atë ke ndjekur prapa,
Ajo t'i mbushi sytë si potire të arta.

Ishte maj, maj i madh,
Ti lozje me rrezen,
Prekjet e bardha
T'i ndiejë si prush.

Vegim ka qenë toka,
I vërtetë lumi,
Lumi me dallgë të blerta poshtë nesh
Ku lundruam e ikëm në vise të
panjohura.

Ishte maj, maj i madh,
Ti lozje me lumin,
Po uji u mpiks
Dhe befas bari u shkreh në lot.

Hape sytë dhe the: Kështjellë paska

këtu!

Vegim ka qenë kështjella, i vërtetë një

kalorës,

Vizllói duke qeshur me flamur në dorë,

Vetiu këputëm katër lulezonja,

Po kalorësi humbi.

Ishte maj, maj i madh

Dashúria festonte,

Katër stinë s'i mjaftonin.

FTESË

Nëntor ... Pranvera vdes
Në një vjeshtë të magjishme,
Pranvera e re katërmuajshe —
Sa e bukur e dhimbshme...

Sikur të jesh me mua!

Sikur të jesh me mua
Me siguri do të qeshesh,
Në duar do të kesh
Pëllumba përkëdheljes,
Ndofta me gjysmë fryme,
Kalimthi, nën zë,
Do të thuash «i dashur» si dikur...?
Por nuk do të ikësh. A nuk do të ikësh?

Mes flakëve të verdha të plepave
Në rrugën për Lezhë,
Makina jeshile skuqet

Dhe imazhi yt skuqet,
Si gjethet e hurmave që mbrëmjen
e veshin me luspa...
Unë nuk mbaj mend të më ketë fyer
njeri!

Gjaku im i ndezur lundrohet
Prej fytyrash të bukura.

BALADË

Po flija poshtë lisit hijerëndë
Kur erdhën e më zgjuan; Ngrehu, të do Ana!
Muzikë më të bukur s'më kishin ndier veshët.

Atë që solli lajmin nuk e pashë.
U gjegj me jehonë shpirti: Të do Ana!
Një fill drite përshkoi kujtesën, ëndrrat,
Dhe malli shpejt u gdhend si fytyrë vajze.

Mendja m'u çel si dita: Të do Ana!
Qirinj e korba u fikën: Të do Ana!
Viset e shpresës u mbushën plot me rrugë,
Gjaku sërish këndoi: Të do Ana!

Në fill të zërit shkoja dhe mendoja:
E di pse jam si firifiu ka kohë,
Një fytyrë perëndeshe në udhë humba.

Andej-këndeje u enda duke qarë,
Nga turpi që s'më donin rashë e fjeta
Nën hijen e lisit degërëndë.

O ti që flet e s'dukesh, a vërtet
Më do ajo tani apo jam n'ëndërr?
Përse më fshihesh, o zë kaq i singertë?

U hap mbi kodrat e verdha një deriçkë,
(Krahërori im kërciti si dërrasë)
Mes lulesh e gajtanash ngriti sytë
ajo që nuk u bë më shumë se vajzë.

Qeshi dhe foli: Pse më prure këtu
Ende pa të dashur shumë mirë?
Përse m'i hodhe gjithë këto xhevahire?

O KISH NDËRRUAR QIELLI

O kish ndërruar qielli,
O kisha ndërruar unë,
Kthjellohej e kthjellohej
Në kthjelltësinë pa fund.

Kur tejpertej u pa kupola,
Kur malli im krejt u kullua,
Nga fundthellësirash të panjohura,
Kumbol e shndriti — oh, ç'u drodha! —
Ajo që nuk deshi ta dua.

Në sytë e lbyrur m'u thërrmua.

Tani vetmia kuturu
Copa vegimesh mbledh

tutje-tëhu.

E MORA PËR DORE TRISHTIMIN

E mora për dore trishtimin,
Shkova ta mbys në lumë,
Po rrjedha ishte e cekët.

E hodha në krah si hobe,
Shkova ta hedh nga shkëmbi
Por toka ishte afër.

Atëherë e lidha në djep,
Dy ditë e net e përkunda,
Po gjumi s'e zuri.

Tani bares në rrugë
Me trishtimin tim në fytyrë:
Më falni u them të gjithëve.

PO VJEN NATA

Po vjen nga Azia ngadalë si dhelpër,
Duke u dridhur e shoh natën e vjetër
Do t'i rrafshojë këta blinj e mimoza,
Do t'i mbulojë me shkrumb këto rrugë,
Do t'i mbyllë dëshirat e ditës si porta,
Do më lërë vetëm për vetëm me ty
Dhimbje që s'passe fund,
Bukuri që më mund.

BUJARI

Në trupin tim një ujvarë qan për ty...
S'dua të prishesh, për shpëtim' tim s'dua të prishesh,
Mirë e më mirë verën ta gëzosh
Duke e parë me sytë e mahnitshëm.

Bukuria jote — plaga ime,
S'dua të plakesh, për shërim' tim s'dua të plakesh.

Në t'u thinjtë floku,
Më keq do ta kem.

Kur ma solle shpinën, vera u bë dimër.
S'dua të vdesësh, më parë se unë s'dua të vdesësh
Po as të më duash për mëshirë nuk dua.

Sa herë kthej kokën.
Kujtoj se më thërret.

ZJARRI

Tani për mua ti je zjarri-që digjet,
Ditë e natë mes heshtjes e padurimit digjet,
Dhe lind pandërprerje bukuria jote,
Bukuria jote kurmjisherë e djeshme.
Si më mbetet bosh brezi i fishekëve
Për ditë duke vrarë etjen time të keqe!

E paqme si grua ti nuk i prish livadhet,
Veç netët e mia i shkon në flakë,
Dhe unë — obelisk i një rrufeje që vdiq —
Bleroj e përtërihem e ngjallet prapë.
Atje vonë çmendem që të digjem sërish. . .
Ti je gjithnjë gati, ti zjarri që digjet.

NË FUNDIN E NJË DHIMBJEJE

INTRO

Qysh dje kam thirrur:

Mekosimi { Shihni si po fikem e po digjem tek po fikem!
Shihni si po tretim e po trashem tek po tretim!
Shihni si po thahem e po mbytem tek po thahem!

S'më keni dëgjuar!

S'erdhi njeri!

Dhimbja ime mbaroi pa dëshmitarë!

Tani ktheje kokën, mike moj,

S'kam shpirt për t'u prekur,

S'kam zemër për t'u vrarë.

Ah, si nuk shpik më frone të bardha!

Si nuk di ta përdor dritën si përhera!

Shtëpia është shtëpi, as rreze, as kristale.

Mbrëmja është mbrëmje, as zjarre, as pëllumba.

Ti je ti, as e mirë, as e keqe.

Iku mjeshtëria e krijimit,

Iku forca tërheqëse

Suflerja e tekstit të njerëzishëm që fola,

E palodhura e ndershmja.

I mjeri unë për ty, dhimbja ime.

KANTATË

Paqësore je si deti këndeje molos,
Si ora blu e zgjimit je,
Si ylli ëngjëll në gjumin e ullishteve.
Në brigjet e tua gjithësia mbërrin
Pëllumba-pëllumba.

Vetëm malli im u dënua të endet
Në det të hapur: Malli im i flakur!
E rrafshojnë erërat,
E fundosin rrymat
Dhe mbytet malli.
Kur ja, rrezja e diellit
Përkundet në det,
Çahet si vezë
Dhe lind atje
Përsëri malli...

Nuk je paqësore!
Nuk je paqësore!

* * *

E lehtë, e kudogjindshme, si ajri ti je.
Të dua, të dua, të dua, të dua!
E dëgjoj, e shoh thirrjen time.
Tunden degët e holla të blireve,
Dridhen qerpikët e tu si lulezile,
Hapësira qëndiset me rrathë të përsosur
Zemra i drejton kapilarët jashtë...

Asnjëherë nuk je në format e tua,
Je fytyrë e idhullit tim të virgjër.
Kur lë pas ëndrra — çdo orë lë pas ëndrra —
Sytë humbasin edhe një grimë fëmijërie,
Ndryshon njerëzia.
Vetëm ti, krejt e re, krejt e pacënuar,
Në një cak të pashkelur
Derdh lot gëzimi.

E kapa ndjenjën që të kam blatuar,
Në urnë e vura që sa herë ta shoh,
Të kujtoj se isha fisnik ndër burra.

PERSËRI PËR NENËN

Tani që dimri erdhi nga të katër anët,
Ti, nënë, mbështillesh me duart e tua,
Në fund të obcrrit shikon me habi
Si bien gjethet, si zhvishen drurët...
Dhe loja e zogjve në çerdhe duket,
Lakorja e rrugës deri larg duket,
Vija e bardhë e avionit duket.
Nënë, nënë! Vetminë tënde zbulon papritur
Si të ishte fshehur nën futën e verës,
Të verës që iku si një dallëndyshe
Tani që dimri erdhi nga të katër anët.

Përse s'të bën zemra të hysh në shtëpi?
Kujt i thërret ashtu: Ejani brenda?
Ah, gjethe që ratë! Nëna më ka ditur
Prapa perdes suaj.

Po unë kam ikur.
Motrat janë martuar
Me radhë na hoqi koha
Nga shtrati yt, nënë.

Tani që dimri erdhi nga të katër anët
Dhe veriu fishkëllen fushës pambarim,
Ti kthen në shtëpi për hatrin tonë,
Netëve vonë shtrin duart e ëndërrta
Sikur do të na lindësh përsëri...
Dhe zgjohesh tashmë nga të qarat e tua.

PEIZAZH TETORI

As verë, as vjeshtë kjo stinë e kapitur
Si grua lehonë, shpërhapur pllajave tejtejt.
Në fusha fryn me ngulm një erë e hollë e mitur.
Prej meje del ajo,
Jam unë që fishkëllej.

As verë, as vjeshtë në pemë.
As verë, as vjeshtë në vreshta,
Në menopauzë ndërstina dergjet prore.
Gjethet jeshile ngjajnë me guaskat pa perla,
Nën pelten e tyre pigmenti ka ngrirë kore.

U volën mollët, arrat, shegët e lajthitë,
Rrushitë lëvrin në voza, valon si shpirt i ndezur.
Të vjen çudi si vallë nuk morën flakë hardhitë,
Si vallë janë të blerta sikur do pjellin tjetër.

As verë, as vjeshtë në pemë,
As fruta, as zverdhim,

Ç'më futet në shpirt një trishtim pa cak.
Kjo pamje s'është as fund, as fillim, as vazhdim.
Dhe është ngapak gjithçka,
Gjithçka ngapak.

SHILLA DHE KARIOTI (1)

Koment

Askund n'Egje s'u gjend ngushtica shtrigë,
Askund në hartë.
Ti e di mirë kur kaloi Uliksi
Me barkën e vet dhe tridhjetë marinarë,
Gjashtë u gëlltitën,
Të tjerët gjallë,
Por asnjë nuk shpëtoi.

Uliksi atje e humbi betejën,
Në Itakë sa për formë është **kthyer**.
Rob i falur nga fati.

Askund, askund s'u gjet ngushtica shtrigë,
Askund në hartë.
Po nëse një ditë shokun ta marrin
Plumbat e verbër a duart pa fytyra,
Ti të kesh turp t'i gëzohesh fatit.
Shilla dhe Karioti janë rrotull teje.

1) Ngushtica ku kaloi Odisea gjatë kthimit në Itakë

JUBILARE

narration

Si sot njëzet vjet kur nga toka
U nis për hënë Apollo 11,
Im atë ka blerë kapele me strehë,
Një ushtar të ri kemi varrosur,
E sollën në fshat me makinë nga kufiri,
Plagët nuk ia pashë, dekoratën po.

Atë natë kemi shkuar për darkë te tezja
Në një fshat të Mirditës, unë dhe babai.

U festua kapelja
Dhe mbesa ferishte,
Dhe kalorësi i hënës,
Dhe anija kozmike...
Mua prapë më është kujtuar ushtari:
Sa keq, sa keq, ai nuk dinte gjë!

Tani tezja është ndarë nga burri i parë,
Babai e hodhi më në fund kapelen e vjetër;
E ëma e ushtarit qan gusht për gusht në
varreza,

Kurse fati im... Kurse fati im...
Sy për sy me një hënë pesëmbëdhjetëshe
merr pjesë në jubiletë
E ngjarjeve botërore.

Gusht 1989

LOJËRAT E SË VËRTETËS

Edhe me mua e vërteta luan.
Tash vjen, tash ikën,
Tash qan, tash qesh.
Vajzë e re në mbrëmje,
Plakë në mëngjes.
Larë dielli që bredh fletëve të pyllit,
Mirazh që noton e zhytet gjatë,
Copë ëndrrë që kurrë nuk përsëritet,
Fytyrëzbuluar, mbuluar prapë.

Ka qenë gorgiole lakurige, besnike,
Bashkë jemi parë ditë për ditë në sy.
Ajo — perëndi e lartë dhe mike,
Unë — besimtar dhe njëkohësisht njeri.

Por se si ndodhi që u mahnita,
Hipa në shkallë dhe... fluturova!
Atëherë e vërteta mësoi të vishet,

Judi u bë, he u shbëftë saora!
Dua ta shoh përherë të zhveshur,
Të lehtë si dje, të çiltër, të qeshur
O perëndi,
Mos më jep lavdi.

Mars 1989

Alina Dt 17 Janar 1992
Gj'rokastër

MBARIMI I FËMIJËRISË

Hëna, kallamat e bardhë... Shkon kot!
Në brigjet e Ishullit fëmijëria. Shkon kot!
Ka ikur foka barkbardhë. Shkon kot!
Nuk ka shpezëri — mizëri. Shkon kot!
Nuk ka peshq sa të duash. Shkon kot!
Vajzat e reja s'kanë ikur nga gjumi
Të hedhin valle në livadhet me lule.

Hëna, kallamat e bardhë si qirinj,
Qirinj, qirinj,
Mbi kufoma përrallash.

ELEGJI

Një fshatareje nga Ishulli i Lezhës

Ah, kjo vdekje e gjorë, rojtare kryelartë dhe e sertë,
E asaj që është shtrirë dhe s'ngrihet më!
Veshët ia ka zënë, nuk e lë të dëgjojë as vajet, as
erën.

Sytë ia ka mbyllur,
Duart ia ka lidhur
Kjo vdekje e hidhur!

Prapa murit ka qenë në përgjim, por gruaja
Gjer në fund nuk e diti,
Prapë nuk e di,
Kurrë s'do ta dijë!

Ah, si shkëlqen kostumi i saj mortar!
Është veshur sot më bukur se dje.
Më bukur se ditën kur doli nuse.
Më bukur, më bukur — ahi, — më bukur!

Të thuash ti s'është ajo plaka
Që fuste në këmbë nallane të gjata,
Që mbante në supe xhaketë të vjetër,
Të thuash ti është tjetër, tjetër!

Qajmë dhe për kë s'e dimë!
Qajmë për njerinë.
E në rrugë, ja, faniten krushq të mjegullt,
Frushullojnë jele dhe shami bojalle.
Në fytyrën e saj rektin — mozot — një qeshje,
Një ëndje e thellë prej të gjallë.

Ka qenë vdekja nën shtrat... Por gruaja
Gjer në fund nuk e diti,
Prapë nuk e di
Kurrse s'do ta dijë,
Bashkë s'u panë,
Hallet i qanë.

MALL PËR VELËN

Qielli ka dalë për verim
Në majë të Velës së bardhë,
Atje zë fill një lumë i mëndafshhtë ajror...
Por nuk e arrin, nuk e arrin fushën!

Kur do të mungoj
në apelin e çikërrimave,
Kur orët e mia hedhur si kripa në rrasa
Ndjellin nevojtarë, oratorë — karrieristë?
Kur do të ngjitem në Velë?

M'u mblodhën shumë kafe
Për djepë dhe për morte.
Buka e vjetër ka zënë të më vrasë...
Dua të shkoj në Velë,
Trembem të shkoj në Velë,
Amvisat e mia bujare kanë vdekur
Bashkë me gjuhën familjare të dyerve
Dhe unë s'mund ta duroj mungesën e tyre
Më mirë të bredhin gjallë
Në vetminë time këtu.

FËMIJËT E KALLMETIT NGJISIN DUHAN

Hangarë të gjatë ku dielli i zhegut kullon
Si lavë e bardhë nga pullazet përdhe.
Largësia tej me dihatje ëndërron
Një burim, një puhizë, një hije, një re.

Është ora kur fëmijët kanakarë urdhërohen
Të kthehen nga deti, nga oborret nga rruga.
Me lodra, përralla, premtime mashtrohen
Për një sy gjumë në shtrojet e buta.

Kurse fëmijët e fshatit Kallmet,
Ulur në gjunjë në hangarët e gjatë,
Me gjilpërat e holla shkojnë në fill shpejt e
Duhanin që volën gratë. shpejt

Pushi i trashë dhe i hidhur farmak
U ngjitet në rroba, në duar, në flokë.
Po t'u hedhësh një top nuk lëvizin aspak,
S'kanë kohë tani për t'u bërë çamarrokë.

Hesht dhe pi duhan me bllokun në dorë,
Një fëmijë duke qeshur më thotë: të kam mik.
O dritë, je miku im madhështor,
Po unë jam sot, për dreq, armiku yt.

Dt 16. 3. 1992

KALON NJË ÇIFT

Kalon një çift në lëndinën e blertë —
Trupa prej shpirti pa peshë fare.
Si magjistar ngrihet përpjetë
Bari ku shkelin me sandale. . .

Nuk dua t'i shoh!

Nuk dua t'i shoh tani sepse kam frikë
Pasnesër kur të kenë fëmijë,
Burri «të ngopet gjer në grykë»,
Gruaja të bjerrë sharm edhe gjinj;
S'do dalin bashkë në lëndina,
S'do bredhin pyllit të bleruar,
Do t'i thërrasë me kuje stina:
Ku jeni tash, o të martuar?

Bluzëshkopsitur në mejhane
Do pijë paratë dhe pastaj,
Do ndjekë andej-këndej fustane
Si langoi gjahun ky babai.
Do kthehet vonë në shtëpi

Përbaltur skutave e hijeve,
Për një qortim e një mërzi
Do rrahë nënën e fëmijëve.

Ajo që sot në sup i varet
Si shushurimë e si ujëvarë
Do buhavitet nga të qarët —
Çengi e ndarë e pandarë.
Çuditërisht pranë tij do shtrihet,
Mjafton që nuk di gjë mileti!
Tridhjetë vjeçe do të thinjet
Kjo heroinë absurditeti.

Nuk jam parashikues fatal,
Por sot mësova në qytet:
Një mesogrua si kristal
U thye copa-copa vetë.

Në letra ishte e martuar,
Por bashkëshort pati vetminë
Tani po zbret e shkurorëzuar
Vejushë atje ku hiçi nxin.

E sjell ndër mend kur ishte vajzë
Me të fejuarin përkrah,
Kur thoshin djemtë në mëhallë:
Askush nuk duhet si ata...
Më tej... Më tej... Ja era shkund
Flokët e murrme të pafund,
Shëtit në rrugë një çift i ri
Krejt i pafaj, por jam në zi,
Nuk dua t'i shoh!

GUSHT—SHTATOR, 1988

Rëndon vera e nxehtë në supet tanë,
Lumi tretet përditë e bari than.
Gjethet gjumashe po përkulen,
Mezi durojmë në trup lëkurën.

Vapë në mesditë, vapë në mesnatë.
Koha u shtur, do thuret prapë.
Jetojmë që të mbrohet vera.
LëvdUAR qofshin uji, era.

MOLUSQET

— Gjatë gërmimeve arkeologjike në Lezhë, në një hallkë të shkëputur të vijimësisë së qytetërimeve, u gjendën relikte molusqesh me të cilët ishin ushqyer njerëzit e atëherëshëm. —

Mes muresh madhështore
Ku shekujt hipën,
Mes paradave, festave, marshimeve, ceremonive
Ata, molusqet e mjera — një shtresë e brishtë
trishtimi —
Dëshmojnë epokën e zezë kur pllakosi mjerimi.

Gjithë ditën e vitin njerëzit gjuanin ushqim.
Kërmijtë dhe molusqet u ndoqën këmba këmbës.
Flitej vetëm një fjalë: ushqim.
Elegjitë i kushtoheshin ushqimit.
Politikanët merreshin me ndarje ushqimi.
Gurë me dorë nuk u zu, banesat u vjetëruan,
Rrobat u grisën, morali u shpartallua,
Njerëzit nuk e shihnin njëri-tjetrin miqësisht,
Ushqim për të gjithë nuk kish.

Po ç'heronj, ç'trima
Stërgjyshërit tanë të kohës së molusqeve,
Pak nga pak e ngritën gurin sërish
Dhe vetë u shtrinë nën të me molusqet,
Monumentalisht,

TË DIELAT E RAZMËS

Ishte mëngjes vere, pikat e vesës shpërthente dielli,
I pashë tek vinin vargan-vargan përmes avujve,
Një valle e lehtë u printe përpara.

Unë nuk e dija shijen e të dielave të këtyre
fshatarëve.

Diku më kanë thënë: Në kopshte vrasin gjarpërinj,
Zbathur shullëhen në diell, i thinj mërzia, kotësia,
Në oda me gra kapërthehen, kafshohen dhe lëshojnë
fëmijë,

Thika mprehin në skuta, armiqtë i bëjnë të ligj,
Në pragje përsërisin emrat dhe mbiemrat e gjatë
Sikur thonë uratë...

Por sot, mënjanë, nuk mund ta krijoj gëzimin si ata.
Shihen në sy si të kenë dalë nga njëri-tjetri,
Kërcejnë në lëndinë e kurrë s'mbarojnë,
Për pak sa s'e arrijnë kohën pagane...
Unë vazhdimisht them: Është stinë lulëzimi,
Çudi, çudi sa shpejt ka dalë gjethi.

Hanë e pinë me respekt e asnjëherë nuk nginjen,
Vazhdimisht qeshin për herë të parë,
Livadhi ku prehen nuk është qilim përrallor,
Natyra e hodhi si sy midis aheve,
Aty pushojnë fluturimet e tyre.
Unë vazhdimisht them: Është kohë mëngjesi,
Çudi, çudi sa shpejt po bëhet mbrëmje.

Tani ka rënë nata, lëndinat heshtin si gra të
përdorura,
Brenda një jave prapë do të bëhen virgjëresha.
Me shndritjen qumështore të ditës së diel në lëkura,
Ata kanë ikur pa asnjë peng, pa asnjë mall,
Pak pa e arritur kohën pagane.

VJERSHË E HUMBUR

Më ka humbur një vjershë, ke humbur dhe ti,
Miku im i kahershëm, heroi im i dikurshëm.
Të këndova trupin atletik prej Davidi,
Por barku yt me kohë vuri dhjamë.

Të këndova zjarrin e potershëm të gjakut,
I vetmi që u dogj ishte pasioni yt.

Heroi im rrihte me ballë horizontin,
Plagët lidhte për natë, — krojet e shigjetave —
Me shaminë e shpresave.
Mëngjeseve njehte buzë agullimesh,
Kurse ti tani vetëm lyhesh e krihesh.

Të kam kënduar magjinë e duarve,
Tani asnjë send nuk të njeh për zot.

Herói im ikte majave
Deri afër fitores,
Këmbëpërgjakur,
I paprapsueshëm,
Kurse ti tani kruan majën e gjuhës.

Të kam kënduar dashurinë e humnershme,
Ku oshëtinë jehonat e frymëmarrjes së saj,
Ku shkrepën vetima hapjembylljet e syve...
Tani ti je mbushur çip më çip me vetvete
S'ke vend për këns, as për firomë tjetër.

Të këndova beteja, s'ke asnjë plagë.
Të këndova triumfin, nuk ke të mundur.

Tani qëndron atje duke u përtypur
Gjithnjë rrotull tryezës, i lumtur dhe i nginjur.
I humburi im, sikurse edhe vjersha,
Balli yt limor, vezullor për tmerr
Kapak arkivoli mbi mendime të vdekura.

Të jesh duke mos qenë,
Kjo pra është çështja!

Shkurt 1988

PERSONAZHET E MI SHËTISIN

Personazhet e mi, minatorët e urtë,
Gratë që vjelin duhan në mëngjes,
Fëmijët e tyre me gjilpëra të gjata,
Që ashtu, duke shkuar nëpër vargje fletët,
Konkurojnë zëlartë kush i di kryeqytetet. . .

Personazhet e mi, emra dhe mbiemra,
Nesër do t'i nis me letër gazete
Të shkojnë në vise ku kurrë s'kanë qenë,
Ylli duke fjetur të marrin dhenë,
Në mijra shtëpi të futen njëherësh,
Të piqen me njerëz që kurrë s'i kanë pjekur;
Me mjekë, ministra, pa pritur radhë.
Asnjë fletë s'do ta mbushin, asnjë hall s'do të
qajnë!

Personazhet e mi, emra dhe mbiemra,
Blazën ua fshiva nga fytyrat e nxira,
Plagët e gjilpërave ua mbylla fare,
Fëmijët i nxora të kuq si molla,
Gratë i bëra të qeshura, të holla,

Pa lejen e tyre i vesha mirë,
Pa lejen e tyre i mësova të flasin
Vetëm që të bredhin,
Vetëm që t'i qasin.

Korrik, 1988

NJË QEN I VOGËL IKU PREJ MEJE

Një qen i vogël iku prej meje,
Asgjë s'i bëra, ju betohem asgjë!
U ndeshëm vonë në rrugicën e fjetur,
M'i nguli thellë sytë e trembur,
Dhe befas u turr me të katra anash mureve,
hijeve...

Asgjë s'i bëra qenit, ju betohem!
I shkova pas me të lutur: kthehu, kthehu!
Desha ta sqaroj se isha krejt paqësor,
T'i them: Në qoftë se ti ngutesh për punë,
Në qoftë se diku të pret mikësja jote,
Unë të kuptoj dhe të uroj suksese.

Por ai... ai...
Vetëm ikte prej meje se isha njeri.

Shtanga në vend duke mbajtur me duar
Trokëllimat e zemrës.
Besoj më kuptoni:
Ne i kemi zbutur kafshët e egra
Kush e egërsoi kafshën e butë?

Cubat janë pakësuar,
S'prek njeri në shtëpitë e rrugicës,
Janë shpikur avllitë, bravat, llozat,
Të gjitha këto nuk janë arsye
Për t'i kursyer qenit një kafshatë.

Ndërmarrje vazhdojnë të derdhin qenushë
të qepin bubë,
Letërsia për fëmijë vazhdon të shkruhet
Mirësitë e Balos aty s'kanë të numëruar...
Të gjitha këto nuk janë arsye
Për ta shporrur tutje qenin e vërtetë.

Dhe të gjitha këto nuk janë arsye
Që mbaj në duar trokëllimat e zemrës,
Ai qen i vogël iku prej meje
Sup më sup me vegime grash të keqtrajtuar,
Fëmijësh të rrahur për një gotë të thyer
Që tani shohin në ëndërr vrapime,
Ndërsa në dhoma nuk i sheh njeri.

15 tetor 1989

BILANC FAMILJAR PËR VITIN E RI

Të tërë dhëmbët i dolën djalit sivjet,
Vit i mbarë, apo jo?
Rriskën e bukës e ha si burrë,
Vetë bluan, vetë thyen, vetë pret...
Të pimë për dhëmbët e djalit.

Dhjetë centimetra u rrit vajza sivjet,
Vit i mbarë apo jo?
Dhjetë centimetra më afër tavanit,
Dhjetë centimetra më i shkurtër fustani...
Të pimë për shtatin e vajzës.

Miqtë na deshën. S'vdiq njeri,
Vit i mbarë apo jo?
Kur i mori malli na shkruan letra,
Udhët me trena s'na i dhanë...
Të pimë për miqtë jetëgjatë.

Sivjet s'më ka dhembur stomaku fare,
Vit i mbarë, apo jo?
Dashuritë prapë më thanë si cingël,
Po uri kurrë s'ndjeva...
Të pimë për dashuritë bujare.

Të gjithë u rritëm, vetëm nëna u plak,
Vit i prapë, ç'të bësh?
Dhjetë lekë harxhoi nëna gjithsej,
Një rrugë Miloti, dy rrotulla penj,
Rrobat e saj s'pësuan gjë,
Asnjë shamatë s'na bëri peshqesh...
Të pimë për shpirtin e nënës.

KOMPOZIM

Çfarë i thonë njëra-tjetrës dy gra gati plaka,
Ulur gju më gju ndanë xhadesë për Lezhë,
Me duart mbështetur si kob në kokë?

Ndofta pulat s'u kanë bërë vezë,
Ndofta qepëve u ka rënë lija,
Ndofta vreshtat nuk kanë sivjet,
Ndofta burrin e tradhton fqinja.
Ndofta kunata vjedh pasdarke,
Ndofta vajzat lyhen me bojë,
Ndofta pensionin e bëjnë kafe,
Ndofta dhe mbreti do të shkojë.

Gjithçka mund t'i thonë njëra-tjetrës ato,
Plot një ditë, gju më gju, pa përsëritur fjalë,
Vetëm atë, më të rëndësishmen,
Shtatin e fishkur, flokun e bardhë,
Kërrusjen, brengën e paemërtueshme
Për kohën që plak nuk e thonë dot,
Veçse me duart lidhur si kob.

KY S'QENKA PYLLI

Drurë shekullorë dhe hije të reja,
Dielli që sitet nëpër gjethe,
Kokrriza drite mbi supet tanë
Dhe heshtje, heshtje, heshtje...
Hektarë të tërë me heshtje,
Me mendime që ikin

duke shpikur dele.

Ku janë hyjnoret, grigjat e bardha?
Ku janë thëllëzat, bletët, laureshat?
Ku është kolonia e lepujve,
Dreri i TV-së ku është,
Ku është ariu?

Ky s'qenka pylli!

Nuk do të shkoj më në koopshtin zoologjik
Madje ndofta as në ekspozita!
Ekzemplarët provokojnë ndjenja negative,
Shumë-shumë entuziazëm të rremë,
Paguajmë dhe marrim përfytyrime.

Sa madhështorë livadhët! Nuk i kullot asgjë!
Sa ngjyrashumta lulet! Nuk u merr erë asgjë!
Sa të lartë ahet! Nuk ngjitet asgjë!
Sa të kulluar krojet! Nuk pi asgjë!
Tokës i rikthehet ç'doli e ç'mbiu,
Por e lumtur nuk është.

Ç'zjarr ka rënë këtu që vetëm drurë harlisen?
Njeri! Nuk të shfajëson babëzia, gjuetia!
Nuk të shfajëson tërbimi yt kalimtar!
Nuk të shfajëson naiviteti!
Nuk të shfajëson civilizimi!
Zjarri ra, vetëm flora shpëtoi,
Kjo gërmadhë e blertë
E pyllit që s'është pylli!

Razëm, gusht 1989

ARMIKU

Armiku është.

Fytyrën e ka tamam si njeri, tamam si shqiptar.

Pas fytyrës së vet si njeri, si shqiptar,

Pas pasaportës,

Pas kartës së frontit,

Hijet besnik, punon, dëfren,

Kuotën paguan për policin e vet.

Në duart e tij lulet e majit

shkëlqejnë e qeshin,

Por unë e di — në zemër janë shuar.

Armiku është këtu, atje

Për ne punon, me sy s'na sheh katili.

Natë e ditë vigjëlojmë ne,

Vigjëlon secili, vigjëlohet secili,

Një për një i shpleksim hijet që rrëshqasin,

Mesazhet që shkëmbehen, fjalët që thuhën,

Kemi blerë aparate që kushtojnë qimet e kokës,

E lëmë në dyqan çerekun e bukës

Për të ngrënë qetë-qetë pjesën tjetër...

E shihni, e shihni sa armik është armiku.

Prill 1988

PORTRET

O grua e shtrirë mbi velenxën e bardhë
Gjerësia jote sot ka një kufi: Burrin!

Pushojnë eshtrat tuaja e nën to
Filli i përdredhur i rrugës ku ke shkelur,
Dielli rrumbullak si gjaku i një flije,
Kori i trëndafilave, Kuvendi i grave
Ku t'u shpall me shkrim pretenca: e lumtur!

Dyqind bullona dita jote e punës,
Gjellët e bëra, rrobat në tela,
Radha e vezëve, pazar trishtimi,
Përgjysmë kafja, përgjysmë filmi. . .
Tani ke fuqi vetëm për të shporrur
Burrin e palodhur.

Pushojnë eshtrat tuaja e nën to
Pranvera e sivjetme të sjell në sy
Pigmentin e blertë të një shprese tjetër.

E gjerësia jote që të shtrëngon në brinjë
Dyer-dyer mbushet e nuk të vjen gjumi,
Asesi të vjen gjumi,
O grua e shtrirë mbi velenxën me lule.

prill 1990

IMPRESIONE

1 —

Erdhëm te deti.

Gëzimi ynë u përkund, u lartua,

Në bordin prej uji, por s'triumfoi.

I ngjeshur pas gurit gri si algë,

Në kupë të qiellit i thërras kthehu

Një luledallge që po shkon të mbytet

Nën diskun e kuq të diellit.

2 —

Shkëlqejnë dy duar në unaza,

Humbasin në lojë dritash.

Fillon gruaja? Mbaron vajza

Në një stolisje gishtash?

Papritur rrezatimi mpihet,

Në trupin tim futet, në gjak

Tek pengu i vjetër pasi ngjyhet

Del dhe kullon të kuq përçark.

3 —

U bënë njëzet vjet
Që nuk ka rënë dëborë.
Njëzet vjet koha kosit me sekonda
Arat dhe pyjet e fëmijërisë...
Bubu, njëzet vjet
Duke dalë nga natyra.

4 —

Sot tim biri i ka vdekur një shok...
Zi e madhe pllakosi shtëpinë tonë.

Ata janë parë vetëm një herë
Para dyqanit në cep të rrugicës,
Janë matur me sy kush është më i gjatë,
Duke buzëqeshur janë përkëdhelur
Me kryet kthyer nga njëri-tjetri.

Tani është vonë,
Fëmija fle,
Unë shkel zbathur qelqet e zisë.

5 —

Dy buzë të qeshura në një faqe të ngrirë
Ç'kompozicion tragjik tani në verë!

I larti burrë i fshin puthjet
Shpejt e shpejt me shami.

Buzët e qeshura prandaj tërhiqen,
Shkojnë të vyshken në breg të lumit.

Unë hap gazetën e pesë qershorit,
Ç'vjeshtë e çuditshme mban nga një verë!

6 —

Shpeshherë shalon për Milot biçikletën,
Javën e fut në trastën prapa.
Të hënën e ndërron me një kile gozhdë,
Tre ditë i jep për sandalet e djalit,
Të premten e prish në kafe me miqtë,
Të shtunën e ruan për goma dhe frena,
Kur tepron gjë lyen këpucët,
Ose blen një sapun tualeti.

Sot e pashë në cirkun e erës,
Çantën e javës enjtur me erë
E ngriti lart dhe më s'u pa.

7 —

Një mal me vesë
Ku lëkundet blerimi.

Një trup-hukane
Në duar dashurie.
Një gjoks me pëllumba
Çliruar prej së qeshurës.
Lot të vonuar
Që nuk e kanë ditur
Ku janë.

Një valle pagane
Në deltë të lumit.
Pastaj zgjimi,
Pastaj rrotullimi
Nga vallja, nga vallja
Te mali me vesë.

8 —

Ditët kalojnë
Dashurisë sate,
Kur thua: të martën,
E lind të martën,
Një shtyllë e artë
Ndriçon tej-tëhu
Midis tokës dhe qiellit.

Ditët i ngjajnë
Dashurisë sate.
Kur ti ke zor
Të lësh takim,
Heshtja i fik
Emrat e tyre.

Prapë gjallërohen
Dashurisë sate,
Kur thua të shtunë,
Fundi i lumtur
Fillon nga fillimi.

Java digjet
Si dritë fosforike.

9 —

Grua je fillim fund
Në kohë njerëzore.
Kur të shoh prej lart
Më dukesh si toka,
Kujtoj farën që ra
Në humusore poshtë.

Kur të shoh n'ëndërritje
Kujtoj lulëshqerrat
Në zemrat e marsit.

Më e bukur toka, toka që lind
Sesa lulëshqerra.

Nga Greqia

NË MUZEUN NACIONAL TË ATHINËS

Kishte hyrë dimri në mbarë Athinën...
Në një stinë të pandërrueshme, lakuriqe, antike
Muzeu kombëtar priste vizitorët.

Atje një vajzë qante... Kushedi pse qante!
Ndofta nga gëzimi i bukur për të Bukurën,
Ndofta nga zilia e lartë për të Lartën,
Ndofta për botën që numëron antikat,
Ndofta për pirgun e teshave në trup
Përballë lakuriqësisë...

E kam si tani përpara syve
Në sallën numër katër, në orën njëmbëdhjetë.
Nga të gjitha statujat më ka mbetur në mendje
Trupi i saj si rigë e harkuar shiu
Dhe era në dritare tek i merrte dënesjet.

E djeshme dhe e sotme
Athina është e bukur,

Po kushedi pse sytë e vajzës që qante
Si dy burime rródhën,
U përdrodhën dhe ngrinë
Rreth statutit tim të bardhë
Të kujtimit.
Dhe sapo kaloj matanë mallëngjimit,
Menjëherë shkrijnë e rrjedhin e rrjedhin.

PEIZAZH I RRUGËVE

Njëzet e katër orë
Udhët udhëtojnë. . .
Ikin makinat, motorët, sinjalet, dritat,
Greku i ri me çantën e zezë kaliqafë
Mbledh pikë-pikë minutat, orët;
Vrapojnë trolete, taksitë, këmbësorët
Ndanë supermarketeve e statujave antike,
Mes për mes shtëpive, mes për mes miteve. . .
Ka një pikë diku, një pikë të paarritshme
Në pragun e së cilës zulmi i furishëm
Shkëputet nga toka. . . dhe lind dita tjetër.
Gjithçka rifillon, e re dhe e vjetër.

Mbi këtë vërtitje të shpejtë, marramendëse
Enden si avuj meloditë plot trishtim,
Meloditë greke që shkojnë nga jugu
Greqinë e shpërndajnë dritare më dritare.

KUSHTIM

poeteshës V. S.

Athina, qyteti.
Perëndia, ti —
Greke e bukur me sytë pis të zez,
Ku binin e binin unazat e arta
Të buzëqeshjes sate. . .

Armët e mia i pashë si ranë,
Një fjalë s'thamë, por vështrimet tona
E lanë diku mes portokallishtes
Një statujë himerike Eve dhe Adami.

Kur më merr malli për të gjithë,
Kujtoj sytë e zez, ah sa të zez
Ku binin e binin unazat e arta
Të buzëqeshjes sate.

NDËRPRERJE

Atleti i Fidias akoma merr vrull,
Por diskun s'e ka hedhur.
Në Panteon Athinaja ndjell trurin e kaltër
nga lindi.

Afërdita është e re, e bukur,
Por ende s'është martuar;
Të dashuruarit e shohin dhe qajnë,
Ngrihet e ngrihet shekull pas shekulli
Piedestali i saj prej sumbulla lotësh.

Dafinat në kokën e fitimtarit janë mërzitur,
Vrapon, vrapon një djalë, por ende finishin s'e
preu,
Dhe ne vazhdojmë të lindim, të vdesim, të
lindim

Gjer në fund të etur prej plagëve tona
Nga malli për njerëzi tokësore qiellore.

IN MEMORIAN

Jemi gjallë e të rinj, por fati ynë i ndryshëm
In memorian i kthen orët kur qemë bashkë
Në udhëtimin e gjatë jugut të Greqisë,
Në atë rrugë të lumtur,
Në ato rrugë fatkeqe
Ku miqësitë pllenohen në farën e mallit
Dhe ikin.

Metër pas metri në bëheshim pasqyra
Për t'u parë jetët tona qysh nga fillimi.
Greqia bleronte mes portokallishteve,
Qeshte dhe qante në sytë e tu
Si një kopsht ylberësh
Varur në ballkone;
Dhe këndej lumi i vendlindjes sime
Lëshohej pa zhurmë mbi ujëvara magjike,
Fjala ish bërë qiell, qiell pa sekrete.
Në det të hapur i lëshuam mirazhet,
Ikën ato të gëzoheshin vetëm.

Për Itakën, Odisenë, Circen nuk folëm,
Kur rruga u sos ishim marrë vesh në heshtje,
Në heshtjen që s'ishte as shqipe, as greke.
Kushedi pse
më puthe në faqe,
Të putha në faqe;
Pa imituar mirazhet tona
Që sot e kësaj dite notojnë në dete.

Tani unë mund të flas për ty,
Duke mbushur një fletë me bojën e kalemit të
kaltër,
Duke ngrënë përgjysmë një mollë të kuqe,
Por ah, gjysma tjetër ndofta do të kalbet.

Jam i fortë, i paepur,
Ende s'i kam derdhur
Lotët e ndarjes,
Ndofta avullojnë brenda kurmit tim,
Brenda kurmit tim që ka kohë është Jon.

STINË E THATË PËR POEZINË

Në pagjumësinë e majit, në atë kohë të zbratur,
I shtrirë si një mumje pa frymë dhe pa gojë,
Kam parë vetima toke tek fiken e tek nxihen,
Kufoma shkrepëtimash, o nënë, sa të trishtuara,
Zvogëluar e rrudhosur
Heshtimesh pa jehonë.

Kur hyra në qershor me një shirit në sy,
Më ra mbi kopshtije kjo hije si presë,
Ngrita kokën e pashë qiellin ndarë më dy,
Gjithkund ky përgjysmim
Kjo damkë e zezë.

Qëlloi stinë e thatë për poezinë,
Nga maja e piramidës përvëluese të rrezeve
Mbretëronte dielli skutë më skutë.
Dhe fiqtë rrëzoheshin papjekur nga degët,
Dhe gruri nuk nxirrte asgjë më shumë se bukë,
Dhe nënës iu ngulën sytë në tokë
Si gozhdët në dërrasë e s'ka fuqi t'i shkulë,

Vetëm në pasqyra e sheh tani qiellin,
Të vdekurit i qan kokulur.

Qëlloi stinë kaq e thatë për poezinë!
Mendo edhe një dasmë fshihet
Prapa sumbullës së lotit —
Ka frikë avullimin!

Po stina e vargut shenjat i jep që larg
Lëkurat e thara të vetimave po mbushen me
flakë,
Dhe zemra që rreh në përgjigje fillon e ngjall
Kufomat e shkrepjeve që stina e thatë i pat vrarë.

Gusht 1990

APEL

Përnjimend i mbush
Enët me dritë hëne —
Mos më jep valium!
Ti nuk e di, nuk e di sa më dhemb.
Ndarja me shpresat.

U kthye magjepsja,
E kisha pritur
Si klepsidra pikën.
Në mes të rrugës,
Ditën me diell
Me duart ngritur
Brita: fitore!
Mos më ço në spital!

Rrotullohen planetet,
Lëvizin grimcat,
Duke vrapuar merr e jep gjithësia.
Malli im del si brirët në ballë.
Mos më mbyll brenda,

Mos m'i hiq orenditë,
Nuk dua të vdes pa më lënë fryma.

Çdo mohim heq
Një gur në dritare
Vërshon dritë e re.
Mos më ço te juristi!
Kujdestari im,
Gardiani im,
Dështaku im!

Prill 1990

PËRPËLITJA

Askund s'më dhemb
E shpirti më ka ikur,
Kushedi ku bredh vetmitar nëpër natë
Si zgjua bosh e si vatër e fikur
Marr frymë e fryma fishkëllen gjatë.

E dënosa fluger vërtit mushkërinë,
Si pupël shkapeten mur më mur.
Ç'i bëra shpirtit që mor arratinë
Lakuriq midis dimrit me shi e furtunë?

Asgjë! Asgjë! Asgjë! Asgjë!
E pata mbyllur mirë në kafaz me purteka,
Dhe mu vodh tradhtari sa rrashë të fle,
E më la çokqyqar në këto vise të shkreta.

SHIKIM

Atje... në trishtore të diellit që u shkreh
Atje... po qajnë dhe askush s'thotë pse.

Sumbulla sumbulla dritaret e shtëpive
Emblemë e brishtë e trishtim arrative.
Atje po vajtonte dhe të vdekurit mungojnë,
Të vdekur nuk ka e zija ra.
Dhe askush s'thotë pse!
Dhe askush s'thotë pse!
Dhe askush s'thotë pse!

Me rrënjë nëpër këmbë,
Unë bredh nëpër erë,
S'më nxë asnjë derë.

korrik, 1990

DEMOGRAFIKE

Një lind, një vdes, një ikën.
Në shifrën e kombit
I linduri shtohet,
I vdekuri zbritet,
I ikuri s'dihet. . .

Sa rrinë duarkryq në skutat e natës, frikës?
Sa mbesin fëmijë të përjetshëm me biberon në
gojë
Flokëlyer, këmbëgjatë, të kundërnatyrshëm?
Sa jetën e çojnë në shtrat dhe tryezë?
Sa vuajnë dënimin me burg për fjalë?
Sa presin shërim në spitale?
Sa vijnë rrotull vetvetes?
Sa mbyten në pikën e shpresës?
Sa është popullsia pra,
Sa?

Shtator 1990

Alma

6 Shkurt 1992

Gjërëkas të v

ALMA

FALJE

Ku më çon? Ku më mbyll
O shpresë, o mall i zi?
Ti më fsheh prej njerëzisë midis njerëzisë.
Me një yll që as ikën, as vjen ti më rren.
Si nuk kalon asgjë!
Si nuk afron asgjë!
Unë jam këtu si vajza me lulen e kujtimit,
Fytyrë e pikur në metal jam...

Por ka ardhur vjeshta, ora dy e drekës,
Rrugët e Tiranës janë plot studentë...
Ky rrotullim i hijshëm fustanesh, gjethurinash
Më kujton... më përmend.

Më dënon vetmia ime!
Derdhet helmi i gozhdëve të ngulura
Mbi fjalët e ndrydhura!

Jetë, jete!
Fytyra, fytyra!
Dua të shoh gjithë ditën fytyra
Të reja, të vjetra,
Të lëmuara, me rrudha,
Të qeshura, të menduara...

Jetë, jete!
O pjesë e paprekshme
Nga hiri dhe plumbi,
O buzë që ruani puthje veguese,
O rritje e gjinjve, e flokëve.
Enigmë që rruhesh enigmë si stoli,
Ma fal harrimin, — mallin e zi.

N A T Ë

Sonte martohet nata... Kushedi më kë?
Ajo është aq e bukur. Kam frikë të fle.

Vetmia tani mbushet me grua,
Kërcen, kërcen me shpatë zhveshur.
Copa-copa udhët i pret,
Një mbi një copat i ve.
Nuk ka largësi, nuk ka hapësirë...
Por ah, trëndafilat e bardhë të yjeve
Sa lart, sa lart, sa lart qëndrojnë.

Vetmia tani helmohet me grua.

TIRANË — LEZHË E KTHIM

* * *

Si ikin mendimet
Nën dritën e hënës,
Valë-valë pa mbarim e pa kthim
shkojnë e treten

Në etjen e tokës për ne.
Çliruar prej pendimit e mallëngjimit,
Ngrihet shkullm që andej
Hukama e fushave,
Pëshpëritja e livadheve,
Hingëllima e kodrave,
Rënkimi i gjurmëve pa këmbë që vrapojnë
Paralel me trenin.

I zhytur në përhumbje përkundet vagoni,
Afrohet Lezha dhe se përse më duket
Se kur të mbërrijmë atje, nëse mbërrijmë atje
Do të jemi foshnjë djepi që nuk dinë të ecin.
Por më përpara ndofta do na përmbysë hukama,
Do na vuvosë përshtirtja, do na pushtojnë gjurmët,

Ose do të tretemi siç tretet flaka
Korridorit plot urna të natës së korrikut.

Ç'kemi bërë ne? Ç'ka ndodhur me ne
Që bjerrim çdo ditë përkatësinë mbi këto prona?
A ka kushtrim? A ka detyrim për t'i dashur mirë?
Përgjigjet vjetërsia e patjetërsueshme
E varreve, e vdekjeve të çfarëdoshme,
Parajeta jonë e futur nën dhe.
Përgjigjen të palindurit ende.

* * *

Në fshatin liman të erës, në Manati,
Arrij në mesnatë.
Derën ma hap e shkrehet në krahët e mi
Nëna e ngratë.

Ka ngordhur gomari, e mjera unë, — ah!
Dha shpirt si robi i urtë.
Kam pasur frikë të qaj se më qeshnin këta,
O biri im i butë.

U bënë qytetarë, nuk dinë si mbahet sëpata,
Veç filma e ha-ha dinë.
Po ku kam takat në këtë moshë unë e ngrata
Të ngarkoj dru në shpinë?

Ka vdekur gomari, medet, medet?
Me se ta ndezim zjarrin sivjet?
Për pulat, o bir, më mirë mos pyet,
I sharroi lija të shkretat krejt.

O nënë, të lutem më sill një gotë ujë.
Në Lezhë më mbajti për darkë një mik i vjetër.
S'ishim parë prej kohësh dhe ashtu rrokopujë
U çmallëm e hëngrëm pak tepër.

Ajo më sheh në sy me qortim dhe thotë:
Kur nisesh te nëna nuk bën të rrish tjetërkund.
Vërtet janë rralluar lepuit, bletët dhe zogjtë,
Por katundi mbetet katund.

Dhe shpejt e shpejt ma përgatit drekën,
Sallatë dhe një vezë pulë deti.
Afron pranë nimit tryezën e gjatë dhe pjatën:
Po he, ç'kemi andej nga kriegjiteti?

Thonë se të jashtëmit nuk na duan mirë,
Thonë se këtu u geci sharra në gozhdë...

O nënë, a shitet ndokund një gomar i lirë,
Për shembull njëzet mijë e poshtë?

Ti mos u ndje! Ke shtëpinë tënde shesh!
Po thuaj nënës: a do të lirohen litarët?
Ma tha Mara e Llesh Pjetër Kolës në vesh;
Ajo bën mbledhje me të parët.

Për besë, oj nënë, andej s'kam parë
E shijshme boll kjo vezë!
T'u bëftë shëndet! Tregomë tani me dy fjalë.
Si është puna e fesë?

Kështu në kuvend sosit darka e biem të flemë,
Po asnjërin prej nesh se merr gjumi.
Mëngjesi derdhet me hov si lajmëtar i rremë,
I lodhur zgjohet katundi.

* * *

Fshatra të Lezhës ngulur si shelgje
Në tronditjen e pasosur t'asaj ëndrrës
Që tek përcjell motpasmoti makinat, fluturimet,
Ngjeshet e çahet me pyka durimi.

Duar prej tymi ngrihen nga pullazet
Sikur po dorëzohen shtëpitë e lodhura
Në qëndresë të gjatë,
Sikur po zgjohet vullkani i zjarrtë.

Po dorëzim s'ka,
S'ka zgjim, s'ka shpërthim,
Avioni i posteve kalon lart e lart
Zhurma e tij nuk arrin në tokë.

E bukur, e paprekur si mall panairi,
E pastër, e çlodhur e ardhmja ka ikur
Keq e kanë punën kulmet dhe themelet,
Tani ka ditë, por nuk ka të hënë,
Tani ka të martë, por nuk ka të nesërme,
Më e giata e moshave është nlegëria,
Se gratë vjetërohen qysh në fëmijën e dytë,
Burrat i plak duhani dhe dieta
E shtati u zgjatet
Me vështrimet që shkojnë kah qiparisat.

Të vjetra, sa të vjetra mjegullat
Dremisin rrugicave,
Si kohë e tepërt, e papërdorshme
Thua s'ka fryrë erë
Kurrnjihërë

Qysh fëmijë
Mbaj në sy
Flokë që i zbardh, i rrallon
Rrashqeli i erës dimërore.
Vështrime që zgjaten drejt qiparisave
E bëhen trupa të giatë, të giatë
Si duar tymi sipër pullazeve.

Fshatra të Lezhës ngulur si gozhda
Në kujtesën time të ditpërditshme,
Ju mbani gjallë për njerëzi
Një shpresë që thinjet në fshehtësi.

* * *

Vera rrezitet si jerm në oborre;
Hollohen gishtat e ujit në kroje,
Të tjera pasqyra lyp drita.
Ndjek dasmat,
Sytë e mbushur me shpresë,
Duart bujare —
Ndjesitë e mia në art i shndërrojnë,

Sekondat, minutat fluturojnë
Në tokë, në qiell, në pemë të molisura.
Mezi duket dielli prej vapës,
Për hir të nënës, babës
Vë buzën në gaz,
Por nuk jam i gëzuar.

Ngreje kokën, përsërit porositë e pashkruara:
Llesh Preku kërkon qeleshe,
Flora Nikolla ftesa për dasmë,
Kolë Markabiba ankesë te ministri,
Halla Terezë një rubë të zezë...

Vendi im. Ç'porosi më jep trupi yt i etur?
Shi kërkund nuk ka, as atje ku gjenden qeleshe,
Prehje kërkund nuk ka, as atje ku punon ministri!
Megjithatë zilikote, prapa mbetet Fildana,
Jeshile, jashtëzakonisht jeshile,
Si ta ketë helmuar dhimbja ime.

1987—1990

SENDET E MIA

«Është mirë të jetosh mes sendeve që plaken»

(Nga një sentencë)

Ç'është me mua kështu, kaq i ftohtë me sendet,
Jetojmë prej vitesh bashkë e s'jemi familjarë!
Fare s'japim, as marrim e shpeshherë s'e di
A ndodhem në shtëpi.

Tringëllijnë filxhana, gota përmbi pllaka,
Ime shoqe klith me dhimbje të sinqertë,
Fëmijët qajnë të penduar.
Unë mbyll veshët dhe mendoj
Si ta shkrep hijen, hijen lakuriqe
Prej rimesos së raftit,
Prej ekranit të shuar...
Ka dy mënyra:
Ose të ikësh,
Ose t'i flakësh.

Ç'është pra me mua, kaq i ftohtë me sendet!
A janë të miat sendet e mia?

ELEGJI PËR NJË GJUHË TË HUMBUR SYSH

Vajtoni për gjuhën e humbur të syve,
O djem sokola, ju dinakë të pafajshëm.
Copa shkretire rrinë në fytyrë,
Më të pahijshëm se sytë e verbër.
Atje ku janë i lenë dritaret,
Ashtu siç janë i shohin njerëzit,
Kurrën e kurrës nuk kuptohen,
Vetëm shikojnë, vetëm shikohen.

Janë vrarë metaforat e paartikulueshme,
Ato mirazhe të ndritshme palmash mbi oaze.
Portokajt' e shpresës që duken e zhduken
Nëpër suvala rrezatimesh të ëmbla,
Shtretërit e lartë qiellorë janë vrarë,
Trupat e zhveshur dhe masakrat e pusive
Që i pasqyron saora një rreze dashurie,
Dhe saora i prish një pikë loti.

Vajtoni, po si, si mund të vajtoni
Për gjuhën e humbur të syve kur atje
U thye pasqyra ku dyfishohet natyra,
U shkretuan çerdhet ku rrinin qeshjet,

Në vendin e tyre tani ka fjalë,
Fjalë, vetëm fjalë... Grumbuj-grumbuj ranë
Si gurë, si veri e ju vranë e ju thanë
Ju lutem mos flisni,
Mos flisni se vrisni.

NË DITË ÇSHENJTËRIMI

Në ditë çshenjtërimi
Kur tehu i zhegut me bojë të gjelbër
Lyhej e përlyhej pyjeve e shpresave,
Dhe tufa-tufa betimet
Zukasnin n'ajri si bletë endacake,
Edhe një mike unë kam humbur.

E çfarë t'u them për lumturinë e turpshme?
Pa flatra, pa dritë, pa magji, pa faj
Dergjej ajo pranë fustanit të bardhë,
E pazonja për t'u derdhur në gota, filxhana...

E bukura mike me habi e vështronte,
Në gji e mbante e dot nuk e ngjallte.
Trupi i saj mermer-asnjë për t'u bërë,
Sytë e saj përrallor — të ftohtë dëborë
Bujaria e butë një mrekuilli e shkurtë.

Disa herë u nisëm viseve mesdhetare
Të dashurisë së zjarrtë, po zjarrin s'e prekëm,
U kthjem, u pamë të përndjekur, u çmendëm.

Ishin ditë të rrezikshme harrimi, çshenjtërimi,
Kur bari i njomë digjej me të thatin,
Kur gazin dhe lotët na i vidhte fshehurazi
Magnetit makut i natës.

Ende nuk e di ku janë.

NE SHENGJIN

Unë, era dhe deti që rreh
Në cipën e hollë të pendimit:
A të kujtohet?
A të kujtohet kur s'ishe martuar,
Kur s'kishe qëllime,
Kur s'kishe lindur?
Përpara luftës,
Përpara fare,
Kur ishe arbër, ilir
A të kujtohet?
Në Nimfeum pate ardhur me velorën e shpejtë,
I magjepsur nga vajzat shkumbardha
Të detit dhe bregut diellor pate thënë:
Oh, sa më vjen për të qarë.

Koha e mbajti mend shakanë tënde
Pas dy mijë vjetësh!
Me lot të vjetër
Qan kujen e pavarrosur
Të erës dhe detit.

A të kujtohet kur perënduan
Tuniket e bardha të mirësisë dhe paqes?
Mëndafshi i kopshtijeve,
Ndriçimi i syve miqësorë, të çiltër?
Ka brigje dhe gjëra që koha i gëlltit, i bën ëndrra.
Duke shkruar të lashtën, ti shkruan një ëndërr,
Del nga vetvetja për të gjetur vetveten
Mes gjithë shungullimit detar, pendestar,
Vetëm për vetëm me gjuhën shqipe.

Me lot të vjetër
Qaj kujen e pavarrosur
Të erës dhe detit.

KUR U VJETËRUAN VASHAT

Kur humb të dashurën,
Vashat vjetërohen.

Në tetor, në muajin e zgjimeve
Pesë-gjashtë herë natën,
Unë kisha kohë që mbushesha frymë
Për të thënë një fjalë
Që mbahet mend gjatë.
Dhe ajo tha: Mos më kërko më.

Plot pendim në lamtumirën e syve
M'është kujtuar saora një metalurg në Rubik —
Ai vdiq në korent vitin që shkoi,
S'pati prova as për vrasje, as vetvrasje,
Kur i bënë autopsinë stomakun ia gjetën bosh;
Banakierja dëshmoi: në mëngjes pati blerë
panine
Dhe lekët do ia sillte nesër...

Më tej, m'është kujtuar Mark Nikollë Gjoni
Duke lypur i truhej edhe ajrit të pyjeve,
Fëmijët e shkollës e patën gjetur shtrirë
Në një lëndinë të vogël të Malunges,⁽¹⁾
Xhaketën nën kokë,
Flokët pa jetë
Dhe duart mbi gjoks...

Këto pamje qenë mbytur
Thellë syve që u shterën
Kur u vjetëruan vashat.

(1) Mal në Lezhë.

PARAKOHE

Në trishtim të ngadaltë
Avullojnë shirat e stinëve. . .
O nëna ime, unë mbetem këtu,
Duke rrekur me kot që të nxjerr
Dy flatra përrallash nga mishi.

Prapë, prapë mor zot po vikasin
Do ëndrra të shpuara me shigjeta të bardha;
Do ëndrra foshnje që më thonë se i kisha,
Por unë s'i mbaj mend.

Unë mbetem këtu, nëna ime,
I kërrusur, i lodhur
Nga pesha e tepërt, nga pesha e tmerrshme
E ditëve që ranë si breshër kur ne
Marrosur në delir, në dehje
E shkundëm pemën e shenjtë të kohës.

Tani në parakohë
Rropatem të kap
Një jetë të harxhuar,
Që nuk e kam jetuar,
Që nuk e mbaj mend.

Oh, prapë, prapë, mor zot, po vikasin
Do zëra si ëndrra shpuar me shigjeta të bardha,
Do t'i kisha ndeshur ndofta në udhën e jetës,
Por pa i parë, në babëzi, i vrava.

SHIU I VERËS

Bie shiu i verës
I pjerrët, i urtë,
Sikur rrëshqet në xhama t'kristaltë...

Unë a kam qenë ndonjëherë
I qelibartë?

Gëzimet e mia shëtisin nën shi
Dhe ngutshëm zhveshin
Këmishën, kapelen... lakuriq mbesin.

Që prapa dritares
Me cigare në gojë,
I heshtur si shiu i verës
I shoh.

7.6.1989

E PANATYRSHME

Ditën kur u njohëm ne,
Ende s'kishte lindur ëndrra e re
Për një natë që fle qetë-qetë sipër pemëve,
Për njerëz që kurdisin në zemra mëngjese,
Për një dritëz që skuqet
Derisa shuhet,
Duke parë puthjet.

Qëlluar shpirtra
Dhe ëndrra lindi.

Po ka ditë që fillojmë e fillojmë të dashurojmë,
E ngecim mes njerëzisë që sheh, sheh, sheh,
Para syrit të madh që hapet, hapet, hapet...
Për të mos e dhunuar ëndrrën tonë
Nuk përqafohemi.

Plot vrulle në gjak, plot dëshira në zemra,
Vijës së ditënatës, n'at qimitër çastesh,
ecim, ecim, ecim...

Gratë mezi presin të fiken në gjumë,
Janë lodhur shumë.
Për të mos e dhunuar ëndrrën tonë,
Nuk puthemi.

S'ka porta.
Kudo ku trokitet tingulli kthen
Me jehonë krisme në veshët e mi,
Pastaj një klithje në veshët e mi,
Mizëri siluetash ikin trotuareve,
Shpejt! Shpejt! Shpejt! Filloi futboll.
Askush s'do t'i padisë,
Ata do të mbeten vetëm për vetëm;
Vetëm për vetëm me heshtjen e tyre
Derisa të vdesin.

Për të mos e dhunuar ëndrrën tonë,
Ne nuk jepemi.

NDERIM

Të hënën mos eja!
Të hënën urdhrat fluturojnë ulët,
Ka shumë zhurmë nëpër shkallë
Dhe një zell i tepruar lavdie
Marshon mbi takat e holla
Si zyrë rekrutimi.
Përshëndetem me flokë,
Përshëndes me flokë,
Emrat i kemi dorëzuar poshtë.

Të martën jam shenjë për pushkët e hallit,
Më godasin butë butë me njerëzi të trishtuar
Dhe nuk e dinë se më vrasin,
Unë mbledh jehonat.
Derisa zbardh
Jetoj me jehonat.

Të mërkurë kemi parje!
Ta marrim vesh rishtas kush jemi,
Deri në fletën e fundit të kthehemi.

Për ty nuk tregoj
Se je kaq e bukur.

Të enjten ka shi...
Kur bie shi
Unë nuk jam,
Sidomos nën streha.

Të premtën do dal të mbledh veten time
Në fushat e Lezhës deri në Vlorë
Nuk kam mundësi të zhgënjej njeri!

Me kompasin e gishtave
Do mas të shtunën
Çfarë më nërket
E çfarë kam humbur
Ruaj se vjen.
Jam i prapë të shtunën!

Të dielën, dihet: ditë higjene
Mbi lëkurë e nën të.
Pasdite vonë kam orën të qaj,
Të qaj, të përpëlitëm si peshku
Në rrjetën e kuqe të perëndimit.

Ditën e tetë — ç'liri — jam i lirë
Për të të shikuar gjatë, gjatë
Dhe për t'u çmendur
Me yllin që lind
Vështrimi yt.

prill, 1990

RILINDJET

Brenda një shekulli
Katër herë rilindur...

Vallë e mbajmë mend:
Si kemi vdekur
Nëse kemi vdekur
Midis rilindjeve?

E po ra ujku
A do ta dimë
Se ka ra ujku?

VENDI I GJYSHAVE

Lavdi zotit, gjyshat mirë i kemi.
Me këmbët e tyre shkojnë në mbledhje,
Me «dora vetë» i firmojnë rregulloret,
Ligjet, urdhëresat, shkresat, qarkoret.
Vetë hanë, vetë shkruajnë, vetë vulosin,
Vetë flenë, vetë zgjohen, vetë vendosin.
I do për mend?
I do për sport?
I do për gjah?
I do gjykatës?
I do mësues?
Edukatorë?
Marshalla, gjyshat në formë i kemi,
Nuk lenë t'i prekë kush me dorë,
Nuk lenë t'i lërë kush pushim,
Për nder, u mësua me keq
Ne jemi pleq, ata të rinj.
Ne pimë duhan,
Ne rrimë në shtrat,
Ne lozim tavllë,
Ne ritregojmë historinë.

Hanë me karar, pinë me karar
Asnjëherë s'ngopen, asnjëherë s'dehen,
Qysh se janë zbardhur s'janë plakur, as
zvogëluar

Ndryshe s'do na kapnin faqet si fëmijëve,
Ndryshe s'do na thoshin përsëri përralla,
Ndryshe s'do ta dinim se edhe koha ndalet,
Ani se natyra ende s'e krijoi
Pemën me gjethe bleroshe të përhershme.
Mos pastë origjinale,
Do ketë artificiale
Të cilat e ruajnë ngjyrën njëlloj
Si në bodrum
Si në dritare.

MATJE KOHE

Sepse me heshtje të artë je mbështjellë
Dhe kështu na verbon e gjë s'na thua,
Secila javë, secila stinë përherë
Fillon duke u njohur ti me mua.

Dhe heshtja jote e artë rrezëllin,
Përsëri nga e para e palodhur nis shpresa,
Që të thotë e të shkruajë e të gdhendë në
Fjalën time të dua që fryma e fshin. kujtesa

E R E

Me shenja të padukshme gishtash në trup,
Me krahët e mi në supe si hejbe,
Ti rron diku e paqetë dhe s'më pret.
Si mund të vij nëpër det unë «i rëndi si guri»;
«Mjegullori si ëndrra» me tren si mund të vij?
Si mund të fluturoj kur krahët t'i kam falur?

Deri vjet ke bërë dashuri faqe botës
Me detin, me ajrin, me erën, me ëndrrën,
Veriu ka ngritur dallgë në gjoksin tënd,
Ke shkarë përskaaj shikimesh
duke thënë jam e vogël.

Po tani ndoshta e mbron veten tënde.
S'i thua nënës: Nënë, ç'po më dalin lule
Ku më prekin gishtërinj.

Tani ndoshta e mbron veten tënde,
Dhe malli im hiqet se të ruan.

ESKIZ PËR VENDLINDJFN

Ky bar nuk më ka lindur,
As ky vend ku fillet e erës
Në pullaze përpushen si zogjtë.

Megjithatë, zonja ime,
Vetëm shiu i këtushëm
Më bashkon me lumenjtë,
Ku të dua fle
dhe më mbulon pëlhura
shtëpiake e erës.

Kur rashë në dashuri pemët u shkurtuan,
Po ty s'të mora mëri, zonja ime.
Kur shalova ëndrrën
për një hapësirë tjetër,
Fushat u mblodhën si përparëse grash,
Po ty s'të mallkova, ëndrra ime,
Askund nuk pashë male më të larta
Sa malet e fëmijërisë sime, zonja ime.

TË KËRKOI NJË RREZE DIELLI

Një rreze dielli arratisur nga dielli
Kapërceu xhamat e thirri: erdha!
Me dëshirën e lirshme për t'u bërë e hirshme
Duke pushuar në flokët e tu...
Por ti kishe ikur.
Dhe rrezja e diellit,
Si patericë,
Shkoi e ra në pllaka
Me stërkala të zjarra.

Gjith' natën s'kish fjetur nga malli, zilia
Për t'u bërë Smerald në sytë e tu.
Provova t'i qasem
Dhe m'u mblodh si gjarpër
Rrotull gishtërinjve.

Nuk donte njeri përpos teje.
U var në karrige për shumë orë,
Atje vonë u lodh, e lanë fuqitë,
Rrëshqiti dhe humbi
Në hemisferën bojë vjollce të harrimit.

GJITHNJË PËRTEJ

E imja krejt, ti gjithnjë je përtej,
Përtej asaj që bëj, asaj që ndiej.
S'përmblihdesh në duar,
As në rënkimin më të thellë,
Rriska, rriska shpërndaresh
Si të kem thyer një diell.
Përmbas kurrizit, përtej mallit e vështimit,
Shëtiti një lianë floku, një pikë loti si vesa.
I lidhur me ty në unitet të rruzullimit,
Nuk më verbon prania, por mungesa.

ÇFARË MË KËRKON DASHURIA TJETËR

I lëshova të gjitha shigjetat dhe më humbën,
Vetëm ti e di ku shkuan e ku janë
Ato liana të kuqe.

Ndërsa zbukurohesh ditë për ditë,
Mendoj se rrugës shigjetat e mia
Janë bërë rreze dielli, krehëra të argjëndtë.

Me trastën e zbrazur në shpinë
Kaloj në kohë si hark i shtendosur,
Fli dhe pasqyrë për bukurinë tënde...

Çfarë më kërkon dashuria tjetër?

TË KËRKOJ TY

Në ëndërr netëve të gjej kollaj fare,
Sillem keq, hap sytë dhe pranë s'të kam.
Nëpër gishtat e mi si shkumë detare
Tretet imazhi yt dhe... zbardh.

Humbet përsëri dhe ditën jetojmë
Pa lajme, secili në rrugën e vet.
Nga malli për ty sytë e mi dëshirojnë
Të bëhet i vogël një çast ky qytet.

Por në rrugë të ndryshme qyteti na fsheh,
Ashtu të paparë shkojnë javë e muaj,
Të gjitha i kemi bërë pa bërë gjë,
Të gjitha i thamë e prapë të huaj.

Në një stinë kërenarie, madhështie të marrë
Rastësisht të shihemi e lamë dikur,
E qyteti u rrit më shumë se kurrë,
E unë u munda qysh ditën e parë.

SYTË E TU

Sytë e tu, sytë e tu!
Sa mirë e dinë sa e bukur je,
Sidomos kur zbret bujarisht kësaj jete
Për t'u barazuar me idhtarët e tu!

Ka qenë Afërdita, Kamadeva, Tanusha,
Këto gra pa varre,
Fantazi që prekin
Dhe v ianin format e tyre
Të gjallave.

Sytë e tu, sytë e tu!
Misteri i tyre -
Nuk e fsheh pemën,
Pemën tropikale ku dielli flijohet
Për puthjet e thjeshta.

Misteri i tyre nuk më fsheh mua;
Sado që habitem me mirazhin tim

Në kopshtin me liana të syve të tu.
Atje dua të fle
Deri në ringjallë.

Kur do të kujtohen sytë e tu
Se buka dhe paqja lypin ushtarë?
Kur mbyllen ata,
Unë përjashtohem
Në tokë të shkretë,
Fjalët vdesin në një poezi
Që kam zor ta shkruaj

KOHA ËSHTË NDALUR...

Koha është ndalur pranë nesh dhe sheh
Si ngasim shtrirë livadhe fluturuese
Nëpër ëndje të forta që pllenojnë edhe gurin.
Ç'ë kjo botë e purpurt, e sfungjertë?
Ç'ë kjo lule e ëmbël, e përditshme
Që mbin tek unë dhe lulëzon te ti?
Sot i ëmërtova gjërat panumërim
Vetëm me dy fjalë: Eva dhe Adami!

Kthehu këndeje, shikomë ashtu siç di,
Shikomë gjithnjë, të shkëmbehemi gjallë!
Në brigje koha pret e pret
Me ca sy të kuq që shndrisin lakmie.
Një çast po të humba
Vërshon pleqëria.

NDARJET

Ndarjet — ndarje gishtash,
Vështrimesh, firomash
Kullojnë dritë, ankime,
Lot e gjak kullojnë
Aty ku akrepat si sëpata ranë.

Plagë të vulosura në xhama urbanesh,
Ndarjet — ndarje zemrash
Largohen, largohen...

Po më shumë rrinë varur
Në degë pemësh
Me kryet kthyer mënjanë.

Na presim ne t'i çlirojmë.

IKU VERA

... dhe pastaj filloi shiu
E dritarja u zu,
Me mall nga brenda,
Me vjeshtë nga jashtë.

Vetëm për vetëm me kujtimin e verës
Mundohem ta zhvesh
E nuk e zhvesh dot.

KUR THOSHIM

Kur thoshim askush s'është dashur si ne,
Nuk fliste shpirti, mike, por dëshira.
Paksa teprim pa të keq nga e keqja,
Në pastoli, shumë et për xhevahira.

Ndofta një ditë do ta kalonim cakun
Që ty ta vuri dashja, mua pika
Ku lidhur si në kunj me litargjakun
Sa herë, prishur mendsh, m'u dha ika.

E do kulloheshim në një dritë tjetër,
T'u kthenim ëndjeve një fillesë virgjine.
T'u kthenim syve atë dritë magjepsëse,
Kur tejpershkohen trupat me vështrime.

Po fluturim na la fryma dhe ramë
Atje ku përmbys qenkësh kthyer ëndërrimi,
Pak i plagosur tash, më shumë i vrarë,
Kujdesem të të fal një kohë të gjatë harrimi.

SA HERË DËGJOJ

Sa herë mësoj se vdes një bashkëfshatar,
Unë ulem në një kënd të natës dhe qaj
Kokë më kokë me pendimin.

Tirana hallin ma di,
Dritat njëren pas tjetrës i shuan.

Si shkoi ashtu, pa kërkuar gjë?
Qysh na u fsheh, pa dorëzuar gjë?
U shkul nga toka dhe humbi sysh,
Borxhet i fali.

Ah, ta kisha parë njëherë nëpër riviera
Me kapele të bardhë, gjyslykë, këpucë të reja,
Ta shihja pezull, kapur në një ëndërr
Rrugës së mistereve, disa herë dhëndër.

Por s'ka pasur kohë
Mbulo, zbulo dhé-ja jeta e tij,
Me erën rrotullohet jeta e tij,
Askujt, asgjëje i kalon jeta e tij,
Përsëritet në kohë dhe harrohet....

Atje në harrim,
Ndofta hija do ta tradhtojë,
Në fund të botës do të më gjejë
E do të më thotë: Pse s'më prure ilaçe?

Në jetë gjithmonë më shumë më dhimsen
Por vdekja e burrave ma ha zotin. gratë,

LETËR NËNE

Biri im, sa ta them emrin
Në buzë më shkërmoqet
Një torbë me të dridhura.

Jam plasa-plasa,
Më merren mendtë,
Nganjëherë rrëzohem në oborr...
Oh, më mirë të vdesësh,
Por kam frikë se vuan
Dhe ngrihem përsëri.

Gjethet e plepit në oborr po shemben.
Yt atë shtrihet me çorape.
Mendo: Gjithë natën rri symbyllur,
Pothuajse s'leviz, por po ta çel unë dritën
Ai më sheh i çuditur.

Era qan e qan si atëherë
Kur martuam Lizën në pikë të dimrit.

A e mban mend? Deri te kali
Shkoj pa zë, e shkreta.

Ka mbajtur thatë,
Krojet janë shterur,
Veçse në dimër,
Kur të mbushen prapë,
S'do kem zemër t'i shoh.

Sa më ka marrë malli,
Sa më ka marrë malli!
Shih, kur të kthehesh,
Mos harro lulet!
M'i sill te koka!

Thuaj jam Hili
Mos harro cigaret!
Unë e ndez nganjë në mot.
Por këpucë mos blej,

Atje... atje... rrihet me çorape,
O shpirti im
Që të dhashë rrugët.

PËRSE

Fjalët që shkruaj
I kam mbledhur rrugës.
Përse kur hapet dera, trembem
Sikur po puth të dashurën?

KËNGË E RE

Në kohë të vërtetë
Shpejt sosen takimet,
E dashur e shtrenjtë, zbulohu, zbulohu,
Llamburij, shkrepëtij, flakërij si Dianë,
Po digjet nata — kurm i bardhë mbi bar —
Po mbushen blirët gjeth me gjeth shkëndija,
Po vjen nga viset e harruara magjia,
Po pushojnë dhimbjet që mëton ky vend,
Ti je, ti rron dhe unë nuk i përmend.

Ti je për të përngjallur kohën prore
Teksa afrohet si magmë e fashitur,
Teksa kalon nëpër ne pjellore
Duke na lindur çfarë s'kemi lindur.

Ti je për t'u treguar si kristal
Dhe kur më tregohesh dritë fare.
Njëzet e katër orë jam pedestal
Ku të mbaj ty, o bukuri bujare.

* * *

S'ka pak u shtriva dhe vrik u çova,
Mëkat që për ty të mendoj çhtirë.
Qëparë të pashë e prapë u mallmallova,
S'mjafton kujtimi për të t'kujtuar mirë.

Ngujuar sytë me dritë në zhamin pranë,
Këndeje e zbardh unë, mëlqësi mëngjesi.
Andej fanitesh ti si pulëbardhë
Duke shkundur në flur copa rrate dhe deti.

* * *

E plotë, e paharrueshme dua të më jesh
Derisa t'më rrahë nër hapë të fundit zemra.
Ky mall që kam i ka rrënjë larg
Shpërhapur në frymën dhe kujtesën tënde.
Orë e çast je
E dashura ime.

* * *

Asesi ndahemi,
Asesi bashkohemi,
Ne jemi një botë e bukur
E pamundur.
Po herë-herë kur triumfon guximi
Sy ndër sy shihemi,
Si shtiza prihemi,
Dhe askush në fytyrë të dheut s'na njeh!

Të krijoj ty që të arrij ty.
Ky kurmi yt lastar,
Ky syri yt i madh
Që nuk i bëj dot bashkë!

Në pyjet e heshtura
Afër diellit dhe pages,
Do ngjitem sot të të krijoj ty.

Të arrij ty që të mendoj për ty.
Ah, ai sekondi kur u urove për mua,
Ç'plagë e madhe që buzagazi i lartë.
Në shtëpinë e kultër të Adriatikut
Rrethuar linjesh, sysh e shikimesh
Do futem sot që të mendoj për ty.

* * *

Në qoftë se mundesh më lumturo shpejt!
Ti je siç je. Më lumturo shpejt!
Dera rri hapur. Më lumturo shpejt!
Fati pret jashtë. Më lumturo shpejt!
Borisë i bie. Më lumturo shpejt!
Brenda eklipseve... Më lumturo shpejt!
S'jetohej më. Më lumturo shpejt!
E shkrova emrin. Më lumturo shpejt!
Po s'dua të vuarj. Më lumturo shpejt!
Ti je siç je, krijdh me mua
Të jesh kujtim i burrit që shkon
Matanë së këqij. Më lumturo shpejt!

Drita më e plotë është ajo që na pret:
Do të shkulemi që këtej,
Do t'i ndjekim zemrat

Në udhën e pambarur të dashurisë.
Kurrë më s'do t'i numërojmë
Orët, ditët, vitet, thinjat!
Do të ndalemi pak
Të shikojmë dritën,
Ku kemi shkuar
Mrekullisht kemi shkuar.

PËRMBAJTJA

Pa cak	3
Mëngjes — shembëllim	4
Çasti i rrezikshëm	5
Ikje	7
Apologji	8
Fantazi për prindër kanakarë	10
Ishte maj, maj i madh	13
Ftesë	15
Baladë	17
O kish ndërruar qielli	19
E mora për dore trishtimin	20
Po vjen nata	21
Bujari	22
Zjarri	23
Në fundin e një dhimbjeje	24
Kantatë	25
Përsëri për nënën	27
Peizazh tetori	29
Shilla dhe Karibti	31
Jubilare	32
Lojërat e së vërtetës	34

Mbarimi i fëmijërisë	36
Elegji	37
Mall për Velën	39
Fëmijët e Kallmetit ngjisin duhan	40
Kalon një çift	42
Gusht-shtator 1988	45
Molusqet	46
Të dielat e Razmës	48
Vjershë e humbur	50
Personazhet e mi shëtisin	53
Një qen i vogël iku prej meje	55
Bilanc familjar, për vitin e ri	57
Kompozim	59
Ky s'qenka pylli	60
Armiku	62
Portret	63
Impresione	65
Në Muzeun Nacional të Athinës	70
Peizash i rrugëve	72
Kushtim	73
Ndërprerje	74
In memoriam	75
Stinë e thatë për poezin	77
Apel	79
Përpëlitje	81
Shikim	82
Demografike	83
Falje	84
Natë	86
Tiranë-Lezhë e kthim	87
X-X-X	
Sendet e mia	94